

АФЫРХАТЦА ИХЪЗ

Икан са сияанза
Ианмачзас сбызшәа,
Избанзар, даграгыларц
Иеазишәон аға.

Ианихзарц аоыра
Сбызшәазы избейт,
Иқәихырц ацсуара —
Уи ацәгья итахеит.

Мап, усқан сымицзар,
Дихьан Владислав.
Сбызшәа усқан имызырц
Ихъчейт уи Владислав.

Зыхшыо хшыоқ еипшмыз,
Зыламыс ламыс...
Владислав — Афырхатца
Умаз иахья хъзыс!

Руслан Амчба,

Ақәатәи

абжьаратә школ №7 аҗаоы

Валентин Кэагэаниа

Цис аца

Цира, Цуца, Цақәа, Цим,
Шәаазырҕы, ишәасхәо мцым.

Амца ацралеит Цис аца,
Ацуныхәарахь ианца.

Иқалеит ауқбан-чақбан,
Аецыс трысит ишәақбан.

Ари збаз ахәыс, абат
Иасит хыкәалаан абард.

«Ау-ау-ау!..» – ишит ала,
Агәра азгом иабаз блала.

Иаакаркарит акәытқәа:
«Хәаоны блыр, хәгеит ақәа!..»

Иаакыркырит амархәац:
«Хусқәа цәгьоуп, иблыр ашыац!..»

Азә дынтасызшәа ақышә,
Иқәпалақәсуа ицеит ақыжә.

Жәаҕа шьара зтәаз ахәа:
«Шәыззыпшуи, – ахәеит, – шәыхәхәа,

Аеш, арбағь чыгра, ацыгь,
Рыцхарахоит, шәаацыхцых!

Аца ақынтәи амца цар,
Амцацшь ацаҕе иназар,

Еиқәхарц икоума ахәатра,
Акәытцара, алатра!..»

Атрышә иасит ашәишәи:
«Амцарцәаҕцәа, арахь шәыҕ,

Амца ацралеит Цис аца,
Рыцхарахоит аамта анца,

Шәеиха, абаақәа, шәааласы,
Шәааи лассы, шәахьза хәцсы!..»

Аамтацк иалагзан, абар,
Икарцеит дарггы рхабар.

«Царбеи, Циба, шэхал аца,
Ацалакья, ахыб шээзца!..» –

Ацслы ирынацоит адца,
Амца зырцэо реиҳабза.

Абырсаатк акэхеит – аца
Асапынзшээх анахьза,

Амцарцэаоцэа амца дырцэеит,
Амцарцэараз аамта рцэымцеит.

Еиқэтэеит ахэхэара, афытра,
Еиқэхеит ахэатра, аеытра.

Шэарак амамкэа рыгэқэа,
Ашта иқэлеит акэытқэа.

Иаалахёыххеит амархэац –
Иахоит апыжэ-пыжэхэа ашыац.

Иабаргэузеи шыта акыжэ,
Мацэык ацшаауеит акыышэ.

Акгы амыхьзаргь алатра –
Иаацшуеит Мура ала траа.

Амца шдырцэаз амахау? –
Абжыы тнагеит: «Ау-ау-ау!..»

«Хара ҳакамызт ара,
Хара ҳадшэымцан ҳара»

Рхэарашэа ахэыс, абат,
Иааит инылыбган абард.

Иқэлеит ашэишэи агэарп,
Икацо ыырба-ыыргэац.

Ихыблаа-ёыблаа, ицэыббылза
Иқэхеит аштаё Цис аца.

Иазыхгома ари ахтыс,
Шыта иацсыхэои Цис хэымсыс?!

Игәырџо иахәо шәахау? –
«Цәыуа-цәыуа, миау-миау!»

Цира, Цуца, Цақәа, Цим,
Иқалаз ауп, исхәо мцым.

Жәаџа шьара зтаз ахәа
Ус ахәеит, имқаа-имыхәхәа:

«Ихыблаа-фыблаа, ицәыббылза
Ихазныжьуам Цис аца.

Еилхаргап дасу дзеиуоу –
Излам ауаџра, излоу.

Аамта баша ишәымган,
Азәгы шәавамлан аган,

Ашәишәи, абат, ахәыс,
Цис азыхәан шәаахысхыс.

Ақыжә, Мура, амархәац,
Акрыурафәы шәыбга мхәац,

Аеш, арбагь чыгра, ацыг...
Аца фыцаз шәаацыхцых!»

Инеибыртан рыжәаахыр,
Иадхалазаргы акыр,

Иаздыргылеит Цис аца,
Аа, иахьгылоу еиқәқаца!

Ари хамтоуп иреихау,
Циф-цифуниа, миау-миау!

Иузыцшуп утыц цхаза,
Ацалақья аханза.

Бағрат Шыңқәба

Ағәырға ашьтақәа

(Ароман «Ахақә еиқса» ағынтә)

– Атла гәәәа итыцыз иоуп хтылтшытра змазам, уара, Лаган, уахь ала
узеицшроузеишь, акы аахақәишь, даба? – ихы аасықәкны ғааитуан сабду.
Абас азцаарақәа ҕаитцалон уи хәылбыехала, акрыфара ханаалгалак,
аҕаацәа хәмацара ханыҕазгыы акәмызт, гәылак-злак ма тахык данхалатәаз

иақәиршәон, абар смаҕа игәырцкәыл шеилгоу шәахәаңш хәа ихәарц иҕахызар акәхарын. Афырхәа сәатцкьон сара, аха зны-зынла алагашья сақәымшәакәа санафәахозгыы калақәон.

– Уаб ихьз усгыы иугәалашәап, – дааңышәарччашәа деитасфәаңшуан сабду.

– Саб Бадра, сабду Бежъан, – сналагон сара, сыбжыы ыытганы, аха усгыы акыр сеитцағәғәа, – уи иаб Азнаур, уи иаб – Хыза, уи иаб – Чыта, уи иаб Чаргъахәа, уи иаб... – схи интыкәкәа ицеит уи ихьз, – уи иаб... – исхәоит, еитасхәоит, аха исфәашәом, сабиашья, зынзак сааигәаратцкья итәаз, инцәытцакшәа инасытцеихәар калон уи ахьз, аха уаха умцсит.

– Абаак, иреигъыз ихьз шҕаухашти! Ихаҕа сара сабеихааныз, ирхәоны исаҳаз ауп, Қәиан! Қәиан! – ибжыы ыалыркыны сабду иаасгәалаиршәон исхаштыз ҳазхылтцқәаз руазә ихьз.

– Уи иаб – Қәиан, уи иаб – Қәақәу! – саалгон хыма-ңсыма, сылахьгыы аңхзы хьшәашәа нықәнаҕәон. Аха, оф, гәышья ахәаха сымтәкәан.

– Урт зеггы рыбҕатың абакоу? – алгаха сымтәкәа деитатцаауеит сабду.

– Еикәысыңхьазаз ҳабдуцәа азәык ида, егырт зегь ахәадафәы ижуп.

– Уңсынцдры духааит, еилыңчак уакәзаап, атлагәафа уштымцыз хур-беит! – сааирехәон хтаацәа ирылатәаны изыроуаз ма хгәылак, ма хтахык.

Абас акәын, сабду ихылтшьра шәкәык ианны апыккахәа даңхьозшәа, жәаха абиңара рыхьзқәа шигәалашәоз, иара иеиңш ичкәынцәагыы идирцахьан. – Ажәла азырхауа ахацәарңар роуп, убри акнытә урт ирдыруазар ауп рхылтшьтра! – ихәон уи.

– Нас, Лаган, дугәалашәозар зыңсадгыыл афәы зыбҕатың кәмлаз? – ихы ларкәны цәка дышьтаңшуа даацәажәон Бежъан.

– Сабду иаб Азнаур, – атак кастон сыбжы тымгацакәа, агәырәа шарҕыхоз здыруан сабду игәаҕы.

– О, шәарт, зыңсадгьыл иацәызыз сани, саби, саҳәшьцәеи агәышьақәа, дуней уаҳа акгы стәхымызт шәызмадоу анышә ахыҕоу здыруазар! – дааҕызыҕызы, инапқәа рыла ихы леимлагәа икуан.

Икәлаз уи ауп, 1878 шықәса рзы, мчыла аңсуаа хыртәаны, мҳаңырра Ғыркәтәылака амшын ианхыртоз, Бежъан иан, иаб, иаҳәшьцәа ыңыа, иашыа еитцбы, иара ихаҕа иңхәыси иарей, уи азхытца бааңс иаңыхәашәеит. Ашьтаҳы сабду иңхәыси иарей рхы ацәыргеит, егырт ртаацәеи дарей назаза еицәызит.

Ари агәырәа бааңс хәанҕаза хаҳәрахәтәтас, ахаан хыхшыа амоуа сабду ихәхәда иқәжын, дангәыргәшаз даргәыргәымызт, данычшаз ибжы ҕеитцыхны дарччомызт.

Иҕаацәеи иарей шеицәызыз атәы алацәажәара ицәымҕын сабду. Уи захарц зтаҳыз рацәаҕын, ихәо, еиҕеихәо ианырмузалак, – Анышәынтра снахалан аңсы иртытра сналагар еиңш ауп ишызбо, аха ишңазури, ишәасымхәар жәуам, сналагап, ижәдыруазей, изаҳауагы азәы игәникылар, – илабашыа иытца инытца ргәҕәаны, ихы икәәе, дхәыцуа даатәон хамтакы.

Сабду агәак ажәабжы иеалахалан дышнеуаз, иаҳа игәытшыаагаз атың аҕны даннеуаз акәхарын, ибжы лбааидазшәа инаихәлашәон. – Ее, сара еиба-кәеибаха адуней ианхалаз!.. – абарт ажәакәа неиҕытңыон, лоунытәгы даакәыңсычхауан, ибла ҕиқәатцаарақәа амцабз зхыччалоз, аләа ныхтәалазшәа иаахәашыуан, иаатцыстцысуан ицламхәа... Ускан уамак ала дрыцхасшьон сабду, исхаштзом, зынгы самхатәуон, аха уи ауаҕы исмырбарц азы, абҕаахәа адәахы сындәылцуан, аатца сәытца ргәҕәаны, сылабжыш хаҕәкәала, сазызырәуан агәак ажәабжы...

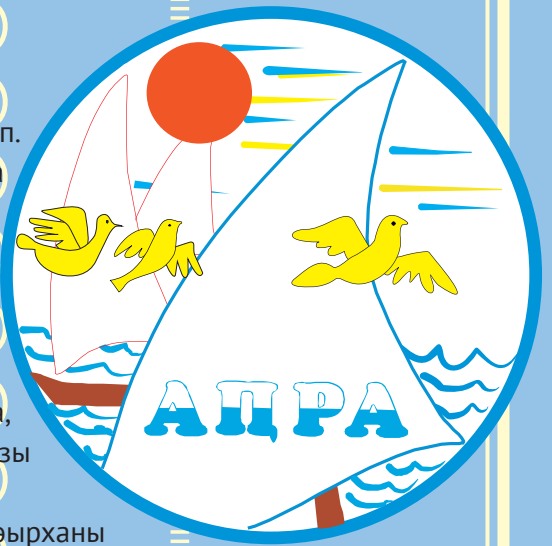
Уи хәаны даналгалак, уаҳа акы далацәажәомызт аҕамада, ауаҕы адырәаҕынгы илахы еиқәыршышы даатәон, зегы иаагәартартә икрыфарагы маңхон...

САРА СҚЫҒА

Сара стәйла иахъзуп Ақсны. Уи даара иңшзоуп, дғыл җалалуп. Сара сахынхо ақыта иахъзуп Аңандара. Уи шытоуп ашьа ашьапағы. Арақа аҗауа цқьоуп. Сқыта пшзоуп, иамоуп ашта пшза Мидарадә. Аштағы игылоуп хҗаны еихагылоу ашкол, аибашьцаа ирызку абаҗакәа, зқы шықәса зхыцуа агш тла ду. Мидарадә ахъз хара инафхьеит. Арақа имфагысуеит аеырыфарақәа, еиуеиңшым аныҳәакәа, иатаахьеит ирацәаны асасцәа.

Аңандара диит апоет Таиф Ацба, ашәкәыфә Алықса Цьениа, ашәахәаф Хагба Анатоли, аңхьарцархәафы Жана Ачба, ақәҗаразы ачемпион Денис Царгәыш.

Аңандара цсыуа қытоуп. Арақа иахья уажәраанзагы еиқәырханы икоуп апсуа цасқәа, харт ахәыцқәа ххатәы бызшәала хцәажәоит. Схатәы бызшәала ицәажәоит азиасқәа, атлақәа, ацсабара, зхатәы бызшәа зцарц зтаху шәымфәахыт са сахь. Сара бзиа избоит сқыта, избанзар ара сиит, сынхоит, атара сцоит.

Алиса Ахпҗа,

Аңандаратәи абжьаратә школ ацафы

Ацсышәала хцәажәар рузомызт,
Аамтәк убас иықан зынгы.
Аха ашәымтәк баша ицомызт,
Уи ала хцәажәон харт зегьы.
Ицеит уи аамтә хьантә хцырцны,
Иаацшуеит игылан нақ хара.
Иахья ихархәоит: ацшәа шәмырзын!
Атәым бызшәа ххәоит хара!

Ельвира Ажьицҗа

Акәатәи абжьаратә школ №7 ацафы

Сариа Черкьезиапҗа
лтыхимта

СА СБЫЗШӘА

- Сашта иқәу са сбызшәоуп,
Сыфны ифноугьы са сбызшәоуп.
- Сан ислырцз уи абызшәоуп.
Ацсуа иихәо са сбызшәоуп.

Милена Амчпҗа лтыхимта

Имыцәазо уи сбызшәа,
Стәйла хәычы абызшәа.
Усырзуам, исхәоит есымша,
Сара исымоуп са сбызшәа.

Викториа Кациапҗа

Акәатәи абжьаратә школ №7 ацафы

Викториа Делпҗа лтыхимта

50 ш.

Заира Тхайцыкә

АМРА

Амра сеисон,
сазыпшуан,
Иара капхон,
иара лашон,
Уамашәә
ипшзан.

Иаха-иаха
игъежьхон,
Иаха-иаха
инаскьон.
Сара сылапш
уи иахын,
Амра сеипшзар
сҕахын...

Унан, Амра
хәмарра ицеит,
Ажәџан акалтае
аеазеит.
Аха, сишь,
иааицрашәеит,
Амш анцәамтаз
иаапхашьеит!

АҚӘАПСАТА

Иауеит, иауеит ақәапсата,
Пшьяала, пшьяала.
Ашьац иржәуеит ақәапсата,
Хаала, хаала.

Адгьыл ыцәоуп иҕахәхәә,
Шьышь-наани!
Аҕы азәзәоит ашәахәә, –
Шьыри-тали!

Амра ашәахәәцкәә
Ацәкапсеит,
Адгьылае арыцкәә
Ланацеит.

Аткы иатцәә
Атла иршәуп.
Ажәџан каххаа
Ахаҕы хтуп,

Амш дьынчуп,
Иразуп,
Ахьымџахәәстақәә
Ирнуп.

Амза аларшэын
Амшын,
Амшын даараза
Иразын.
Амза ыызгоз
Уи дынцэан,
Аразны-шэахэа
Ихыыршан.
Амза-таца
Фырбон,
Ахафы-лаша
Кагыхон.
Ажэван гышыхэуа
Ирзыгышуан,
Ацх ацамтаз
Игыкуан.

Ашэткаа сыртеит хамтас,
Сваза шэтыла итэуп.
Аагын атааит сашта,
Ацкы иатцаа ашэуп.

Ажэтыс атра ихылеит,
Гэыргыафэхэаша стоуп.
Аагын сеитагылеит,
Ашэахэа схыыршоуп.

Уажэшыта сацэшэом ахыта,
Адэны сшыапкаа хтуп.
Схыцуеит гышыаала ахцыста,
Схэычра ашыта схуп.

Исафсхэоу саацынра, ура
Ишцастаху еица убара.

Фыц сныкэларын амзырха,
Сшыапы хыркакыа – сеилыхха.

Цлакы ахыцэкаа сазцарын,
Калтыла ашэыр стаарын.

Ашыжы-заза фсыршэшэарын,
Амра афы шазэзэо збарын.

Шыыбжы-гэы исзымбо сызхара,
Кэыдры сныкэларын фырхыра.

Азаф цыгэхыршэт катцауа,
Сшызцаа еизызгарын фытуа.

Ацслымз-гэара кэсыршарын,
Хан-хытцацарак сырхиарын...

... Ишцагэхыаазго схэычра –
Сшызцаа, сыкэлацаа рбара.

АШКОЛ АТЗЫГАЗЕТ АЗЫ ИМҘАҢГАЗ АИҘЦӘАЖӘАРА АҚЫНТӘИ АНЦАМЦА

АиҘцәажәара мҘаңыргеит Ҙаниа Гәдисеи Шьакаианҗа Мактинеи – Ақәатәи 14-тәи абжьаратә школ айафцәа. АиҘцәажәара далахәын арҗафы Барателиа Заира Нури-иңҗа.

– Владислав Арзынба, рапхьатәи хәпрезидент, ацара ицон Ақәатәи арцафратә институт афы 1962-1966 шықәсқәа рзы. Сара ишыздыруа, шәаргы ари аамтәзы афилологиятә факультет афы ацара шәцон. **Дышпашәгәалашәо Владислав иқәыңшра аамтәзы?**

– Гәдиса, Владислав ихаҗа дызбаанза избахә саҳаит. Ускан аңсуаа амилат рацәа хәхьрылаңсаз, иумбо доухәтә рахәыцла хәидхәалан. Цкәына бзиа аинститут дтәлеит хәа аасаҳаит. Нас аамтә цон, хара хәилахан, ххы ақәырцсны ацара хцон.

– **Нас уаха дшәымбазеи?**

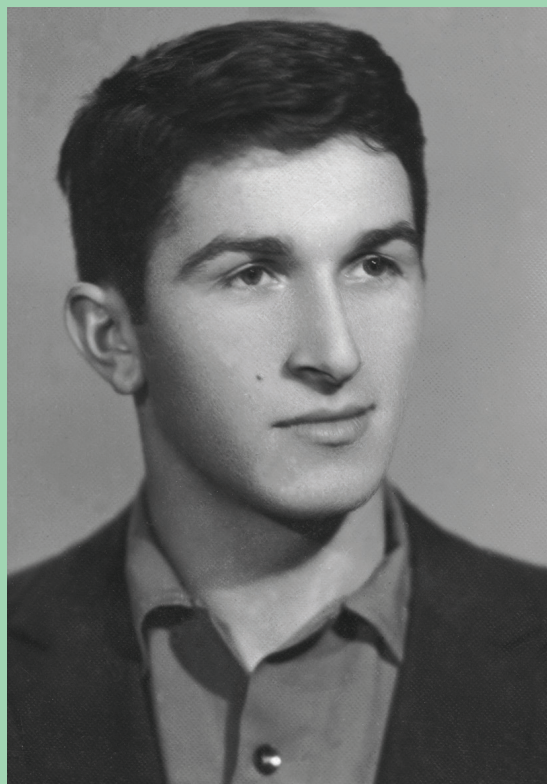
– Дызбалон, Мактина... Ускантәи аамтәзы кәфәиарала ацара зцоз, рсахьақәа астенд афы икыдырцарц рызбеит. Аңсуа хәынцқарратә драматә театр афы, ацәкашәа апатретҗыхьрта ықан. Хнеит уа зегьы, Владислав днеихьазаарын. Ихафы лашаза, иблақәа ихаччо, деилкьа-еилғәыцәза цкәынак даадәылтцит хәпхьа. Лафқәакгы ааихәеит. Владислав бзиа ибон алаф.

– **Ари ишәку апатрет анбаҗыху?**

– Ари җыхуп 1963 шықәсазы, иара ипатрет агәҗаны икыдын. Зегьы иреихан.

– **Уаха иахзеиҗашәхәозеи?**

– Ускантәи аамтәзы аинститут афы ацара рцон арцарцәеи аҗыпхәцәеи

ахазынақәа. Зегьы хәибадыруан, хәикә-шәалон аизарақәа рфы, ахәылцәзқәа рфы.

– **Владислав урт дрылахәзамыз?**

– Уи есымша урт дрылахәын. Ускан ифыцны ицәырцны иқан КВН ахәмарра. Хара хқурси даеаки аиндатлара хаман. Сара акьанцья ду кны сцәырцдыр акәын. Сахьнеиуаз аганахьала зҗаб цшзакы иареи еидтәалан. КВН акәмыз, алаф ааихәеит.

– Исыҗ акьанцья! – фәаитит иара. – Уара иумоуп акьанцья! – схәеит сара. Уи убас иҳалхәаз закәызеи хәа дарччеит,

сышихэацшуаз асценахь анеира схаштит.

– **Шэара аразкы шэыман хэа сыцхэаэоит, ари амыза ауафы дыжэбон, шэагыацэажэахьан.**

– Ускан хэзхэыцуамызт ас еицш акгы.

– **Икалозар иахэицашэхэа уаха ишэгэалашэо.**

– Асовет хэынтқаррафы иацын аколнхарақэа рыцхыраара. Хэара астудентцэа ачаихыхра хэа Мықэтэи ачаи совнхарахь хэргон. Шыыбжэонла, хэылбычехала зегь цыарак хэизон. Хшэахэон, хкэашон, еиуеицшым ахэмаррақэа ххэыцуан. Шыыбжэонк азы ацсатцлақэа рымцан хэатэеит. Убри дықан хэоет лаша Таиф Ацыба. Владислав Таиф дшигэацхэоз фашыомызт. Даниацэажэоз

длахфыххон, илацш кэандахон. Таиф ибжыныцтакны лафк ааицхэеит. Сара исмахэазеит. Исгэалашэо Владислав иччашыа ауп.

– **Таиф Ацыба, апоет хэзына аибашыраан дыбжэазит. Ихабар хэа акыр рахэхэоума?**

– Мап, акагы... Аинститут хэлгеит. Хэаимпит. Аусура хэалагеит. Нас Владислав избахэ сахэлон. Ацара иацитцеит аспирантурафы Москва. Ацхынтэи ацшыара мшқэа раан Акэа даахэақэшэалон. Ацсшэа ааибэххэалон ауп. Уи ашытахытэи ахтысқэа зегьы ижэдыруеит.

– Ицэбуп. Даара агэхэара хнэтеит иахэицашэхэаз.

– Хэара хзы уи акратцанакуеит.

Гульнара Гергиацха

Азыркэикэа

Азыркэикэа ааит ха хашка,
Хашта италейт ипыруа,
Ианааилашэшэлак срышьтоуп сыџуа,
Акэалац цшза итацсауа.

Сабгы даара игэы иахэоит,
Дсыхэацшуеит иара дтэаны,
Ашта ацыхэан, ацла амцан
Акэардэ дыкэтэоуп, даацсаны.

Иахъа хэлаанза тэамџахэ имам,
Иускэа даараза ирацэоуп.
Сахъреигэырџо азыркэикэа
Сабгы дгэырџоит, зегъ акоуп.

О, сзыркэикэа, са сзыркэикэа,
Шэара даара шэџъашъахэуп,
Скэалац хэычы шэа шэынтыпраа
ђаангы сышка шэаарц стахуп.

Ушэтла, Ацсына!

Шэаџыџапла иџычоу, ибеиоу
Ацсны,
Ашэткэа ахышэтџа уа уџоуп
ицшзаны.

Алакэ еипш уейтахэатэуп
Узымбац рзы уара.
Урыхъчоит ашьхакэа,
Амшын акэара.

Ацсны цшза хэа иушьтоуп
Сасра иузаауа.
Даара уџъаршьоит,
Уцсабара збауа.

Адунеиаџ атэылакэа,
Зегъ реиха ицшзоу,
Раџхъа удыргылоит,
Ацсны цшза узбо.

Шэаџыџапла иџычоу,
Ибеиоу Ацсны.
Ушэтла, укакацла!
Еснагъ уцшзаны!

Инга Коғониапқа

Ната

Ната лыкьянцъа лкэабоит.
Акрафалцоит, ахцэы лхэоит.
Нас аткы цшза ашэцаны,
Илыман ддэылцуеит адэахы.

Амра анлықэыпқа лара,
Ашэшыра дныцатэоит убра.
Лышэкэ хэычы уа иаартны,
Дапхэоит нас лыбжыы тганы.

Лыкьянцъа ацара алырцоит,
Асахья ссиркэа алырбоит.
Лан анфылтлак, урт еицны,
Ицоит афныка иццакны.

Инал иаазоит аласба.
Сабу ахызуп, уааи, иба.
Азахы иласба игоит,
Ампыл асра аирцоит.

Арашь ахызуп сара сёы,
Абарбал ацоуп шэазыпшы.
Ашта афныцка са исыбжэоит,
Нас нтыцка сақэтэан сцоит.

Пхынран.

Игэазырхаган.

Амра шуан илбааган.

Абахчаф хтэан ашэшыра хеатан.

Ашэыр хкыла ргыама хбон.

Илахфыхыз ажэабжь ххэон.

Аңжаңса

Алакә

Дыҕан хатца бзиақ, уи диман пҕа бзиақгы – пшзакы, гәыразк. Ахатца ипҕәыс дыпсит иаалықәшәан, иагьақәикит даеа пҕәыск дааигарц. Анҕса илыцны аоны иаафнанагалеит ыңыа уи лыпҕацәа, зегь рыла лара илеипшны, лҕазшьа рҕазшьаны. Рхәы укыр, рҕы узымкуа, ирҕытцхәацоз чхашья амамкәа.

Аңжаңса лусқәа даара иуадафхеит. Иахья аашар, инеихашәа ихәлаанза усуран дызҕыс – аоны еиллыргон, ак лызәзәон, ак лыхәхәон. Убриаҕара дааңсон, убас лымч лылзаауан, днеины аеҕхәаҕы ахәа днылатәалон. Убри азы акәын Хәалатәа хәа хьзыс излыртәазгы.

Зны аҕтынраҕны аишәа чара ду аңшыргеит. Ааңхьяра роуит Хәалатәа лахәшьцәагы. Аилафеилас ҕалеит, – лахҕыхрахеит, еилыхарахеит. Ус-ус зегьы рееибыртеит – рееилархәеит-рееиларцеит. Анҕса лыпҕацәеи лареи аеыуардын лас инақәтәаны инықәхәаша ицеит.

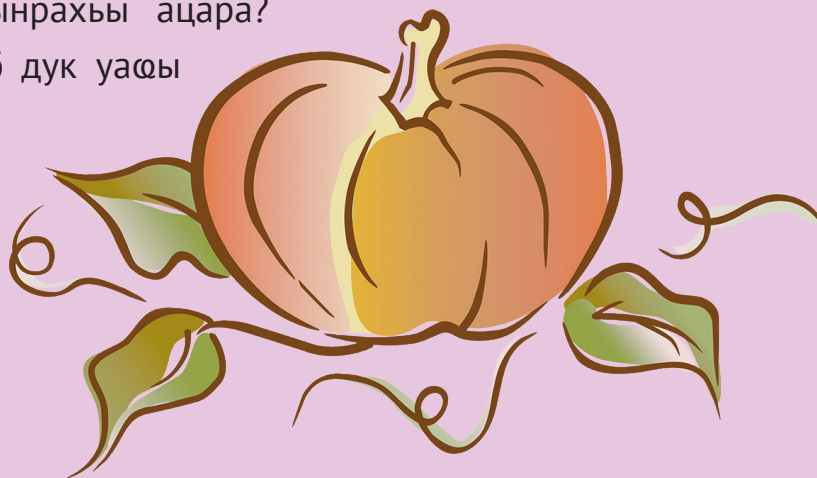
Хәалатәа лхала дууаза аоны даафнахеит, краамтагы акәакь дыкҕатәаны ацәуара даҕын. Даара илтахын ларгы ачча-хәмарра ахьрымаз леалалырхәырц, аха уи ҕалашья амазма деихьыжә-еикәыжә лара дшеилахәаз ала.

Ус дшыҕаз амш ааилахәеит, ауадагы даафналеит анашана пҕәыс. Ацәыуара иаҕыс Хәалатәа лхы налықәкны дцааит уи:

– Даара ибтахума бара аҕтынрахьы ацара?
Бымцәуан, арахь баасыцхраа. ҕаб дук уафы изыпшаару шәара шәкны?

Аҕаб ду рыпшааит аҕтынраҕны.

Анашана пҕәыс лаба ҕыашьяхә ала аҕаб данынахьыс, уи хьыу-

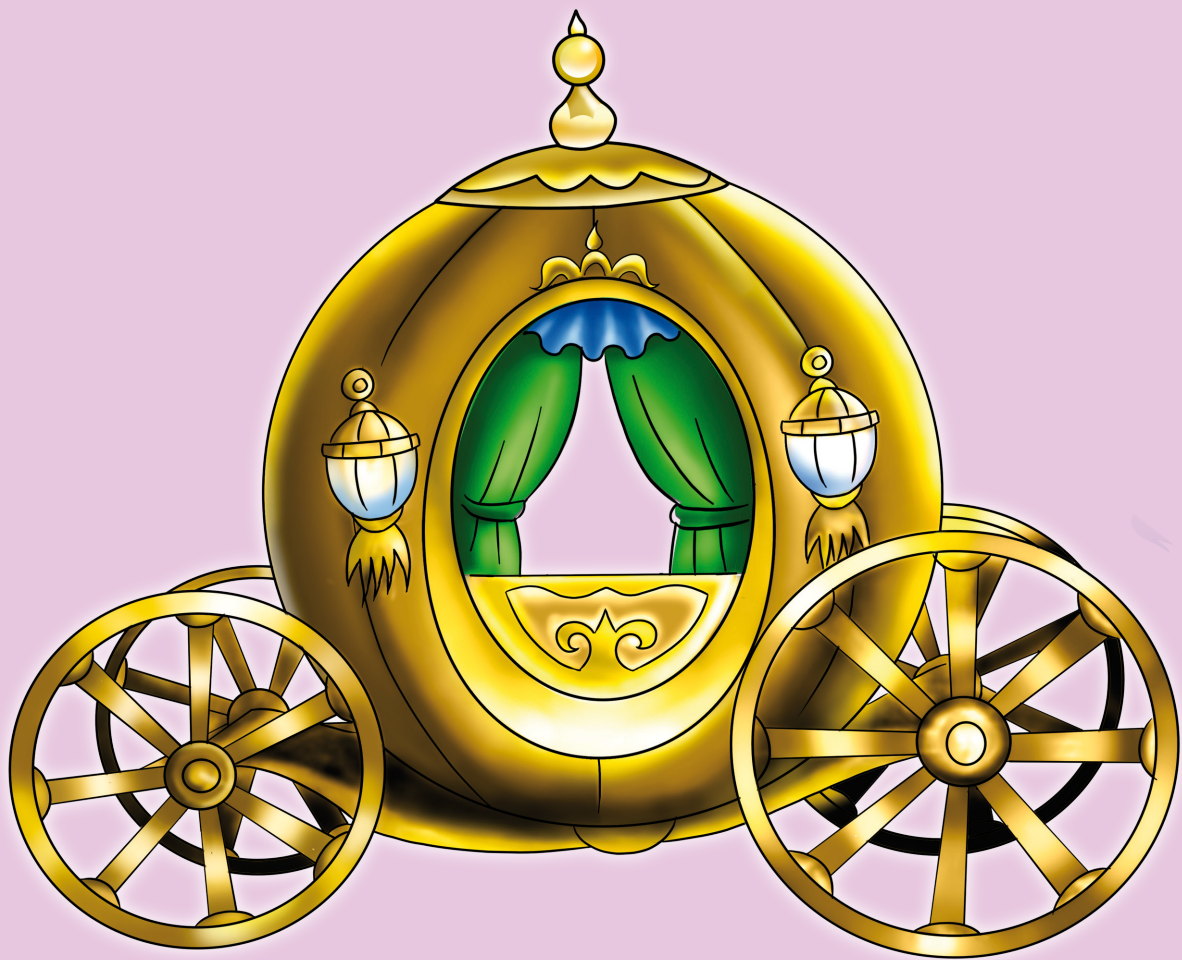
ардынха иаакәгылеит. Ахәынапқәа ҫыкәашақәаны иаацәыртцит, урт руақы ағәра кны ахыуардын иаантәалеит, аатра иаваз аинцәышқәа, рҫееикәырҫаб, мацүцәаны рҫаархеит. Анаоҫ анашана пҫхәыс Хәалатәа лымаҫәа хыжәкәыжә днахыысын, дызгәылҫҫаауаз ашәцатәы даалацәырылгеит. Убартқәа рышьҫахь анашана пҫхәыс апҫаҫа абырлаш шыҫаҫақәа налышьҫалҫеит.

Аҫыхәтәаны апҫхәыс апҫаҫа илыдылҫеит уеизгы-уеизгы асаат жәаоҫа калаанза дхынхәырҫ. Уҫкан ахыуардын кәбны инышьҫалоит, аеқәа хәынапқәаны иныҫашәкәоит, аеыхьчагы иҫыҫ аҫны днеины днатәоит – дхәынапҫа, дахыыкоу узымдыруа.

Агәырғәра ду ахырмаз, ааилашыкымыҫаз, апринҫ иархәеит ирзымдыруа принҫесса хазынак дааны дшыкоу. Уи ддәылкыаны ирҫааз дналҫыххылеит, хәтыр лыкәҫданы, иапҫха дырғыланы азал дааоҫнеигалеит. Амузыка ааикәтәеит, иааиз лыҫшзара иаршанхаз неиҫаҫш-ааиҫаҫшуа иааилахеит.

Апринҫ қәыпш, дааиламсзакәа, аҫыҫа хазына лыцкәашара дналагеит. Уи убас дкәашон, убас деинаалан, дызбоз зегы ирхәара рҫамшәо, ишанханы ишылзыпшыҫ илзыпшуан. Апринҫ уи дышлывагыежәуаз, дышлыцкәашоз, даалҫырымшәазақәа аамҫа рацәаны игеит.

Атыңха иеилылкааит асаат жәаға ааигәахара ишафыз. Иаалырқьаны ауп уи адәахьы дындәылқьарц лыфшыналхаз. Дласны абаҳчахь уназгоз амардуан албаара дшафыз лбырлаш шыаца лцәызит. Атыңха илышьтахх иааиуаз апринц амардуан иафәршәыз убри абырлаш шыацоуп дзыхьзазгы.

Изымдыруз атыңха лыңшааразы итәылафы иказ аҳәсахәыцқәа зегьы ирышьацаны игәартарц рыдитцеит абырлаш шыаца.

Игьежьюа ирылаз ауаа Хәалатәа лқынгы иаакылсит. Уи лаҳәшьцәа иага қарцандазгы абырлаш шыаца рзыбзиамхеит. Хәалатәа даарыңхьейт. Ашьаца лыртазар – аа анашана! – лшьапы иақәшәейт икәаңза. Егьы ахыцлакгы аацәырылган, акгы нарамхәакәа, афбагы лышьацаны даагылейт.

Абрақа ргәы азфейт, иагьеилыркааит лаҳәшьцәа лара шлакәыз апринц ицкәашоз. Хәтабымцан хәа илывагьежьюа иаагылейт.

Хәалатәа дахьыңшзас анафсгы, агәытбаа ду зызтаз лакәын: уаанзатәи рымееирақәа зегьы раналыжыит.

Атыңха хазына даашьтцааны апринц дизыргеит, иара убри афеныцәкьа ачара ду руит – апринц Хәалатәа хәа изышьтаз пхәысс дигейт.

Ш. Перро

Ажэытэан, ажэлар рѣапыцтэ
рѣиамтақэа рѣы иахпылон афыр-
хацэа, агэымшэақэа, зыжэлар ала-
шарахь икылзгоз. Убарт дреиуоуп
Нацха Кыгэа. Уи дшыцэаз иагацэа
дырхэынцеит, аха иара ихы ус
иааимырцшзеит.

Уи дфырхацоуп сара сзы!

Динара Трацшьҥха,

*Н. А. Лакоба ихыз зху Гэдоутатэи
абжьаратэ школ №1 аҥафы*

Сабду иашта са сантало,
Сгэырҥара иамам хэаак.
Санду дгэырҥо данспыло,
Исыцлоит сакара!

Арина Гэымба,

*Н. А. Лакоба ихыз зху Гэдоутатэи
абжьаратэ школ №1 аҥафы*

